

SINTEZA

proiectului hotărârii Guvernului pentru modificarea unor acte normative

(privind prestarea serviciilor sociale/pe domeniul asigurării drepturilor persoanelor cu dizabilități la trai independent și incluziune în comunitate)

(număr unic 872/MMPS/2025)

Participantul la avizare/consultare publică, expertizare	Conținutul obiecției, Propunerii, recomandării, concluzii	Argumentarea autorului proiectului
Avizarea și consultare publică		
Ministerul Sănătății (nr. 16/3670 din 24.11.2025)	Lipsa de obiecții și propuneri	-
Ministerul Educației și Cercetării (06/187/25 din 25.11.2025)	Sub aspectul fundamentării raționamentului prevederilor statuate la art. 11 din Codul Educației nr. 152/2014, se impune o <i>revizuire și o armonizare a standardelor, vizând alinierea strictă a cadrului normativ ale sistemului educațional</i>, și anume: - la Capitolul I, pct. 1.4.23 din standardul 8. Educația, recreerea și participarea socială a beneficiarilor, - la Capitolul III, pct. 6.6.23 din standardul 8. Dezvoltarea personală și incluziunea socială a beneficiarului. Propunerea este justificată de procesul educațional final, care constă în dezvoltarea unui sistem de competențe care includ cunoștințe, abilități, atitudini și valori ce permit participarea activă a individului la viața socială și economică. În sinteză, Ministerul susține înaintarea proiectului Hotărârii de Guvern pentru aprobare.	Se acceptă Prevederile proiectului au fost revăzute în conformitate cu propunerile Ministerului Educației și Cercetării, care este justificată prin necesitatea asigurării conformității normative cu prevederile Codului Educației nr. 152/2014. În procesul de definitivare a proiectului, prevederilor standardele menționate au fost ajustate prevederilor recomandate, astfel încât acestea să respecte principiile fundamentale instituite de cod, inclusiv orientarea educației spre formarea competențelor, garantarea incluziunii și asigurarea calității proceselor educaționale.
Ministerul Finanțelor (nr. 07/2-03/194/1680 din 03.12.2025)	Menționăm că Nomenclatorul serviciilor sociale, aprobat prin Ordinul Ministrului Muncii și Protecției Sociale nr. 353/2011, include o multitudine de servicii sociale existente în prezent, care, din punct de vedere bugetar, reprezintă angajamente pe care statul nu le poate asigura integral.	Nu ține de obiectul de reglementare al proiectului Importanța proiectului rezidă în necesitatea stringentă de a armoniza cadrul normativ național

	Aceasta are loc în condițiile în care impactul crizelor recente a determinat limitări semnificative ale spațiului fiscal, iar, pe de altă parte, a impus alocări substanțiale de fonduri bugetare pentru atenuarea efectelor crizei energetice. Totodată, conform art. 191 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, <i>Ministerul Muncii și Protecției Sociale trebuia să elaboreze și să prezinte Guvernului lista „serviciilor de bază”, fundamentată pe criteriile stabilite în cadrul normativ și reieșind din prioritățile domeniului protecției sociale, corelate cu posibilitățile financiare ale statului.</i> Astfel, <i>în lipsa unui cadru normativ prestabilit privind „serviciile de bază”, elaborarea și aprobarea unor noi servicii sociale, precum și actualizarea/aprobarea unor noi standarde implică mijloace bugetare considerabile, care nu sunt cuantificate în modul stabilit în proiectele înaintate, generând riscuri bugetare majore.</i> De asemenea, având în vedere fluxul semnificativ de proiecte înaintate spre avizare/expertizare într-un termen foarte restrâns și volumul impunător de materiale, care urmau a fi transmise spre examinare treptat, într-un cadru de timp suficient pentru o analiză calitativă, Ministerul Finanțelor comunică imposibilitatea examinării multiaspectuale a acestora în termenele solicitate. Aceasta se datorează priorităților instituției, inclusiv implicării plenare a personalului în procesul de elaborare și modificare a legilor bugetare anuale. Totodată, <i>cu referire la componenta financiară, menționăm că toate proiectele implică cheltuieli necuantificate și nu indică în mod expres sursa de finanțare, contrar prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</i> În concluzie, <i>Ministerul Finanțelor se află în imposibilitatea de a produce o evaluare a modului în care acestea impactează alocarea resurselor financiare publice și stabilitatea bugetară, fără o evaluare adecvată a impactului financiar asupra bugetului.</i>	cu standardele și principiile Uniunii Europene, în contextul avansării Republicii Moldova în procesul de aderare. Conform angajamentelor asumate la nivel european, statul este obligat să modernizeze sistemul de servicii sociale, în special sub aspectul calității, accesibilității și respectării drepturilor fundamentale ale beneficiarilor. Proiectul contribuie direct la realizarea acestor obligații, fiind aliniat prevederilor Planului de Creștere Economică al UE – Pilonul 4 „Capitalul social”, Reforma 4.10, care impune actualizarea standardelor și dezvoltarea unui sistem coerent, centrat pe drepturile persoanei. Necesitatea reglementării rezultă și din analiza cadrului secundar existent, care denotă lipsa uniformității, neconcordanței conceptuale și insuficientă corelare cu principiile europene privind viața independentă, incluziunea socială, prevenirea neglijării și protecția împotriva violenței. Proiectul intervine tocmai pentru a corecta aceste deficiențe, consolidând calitatea normelor și creând premisele aplicării uniforme a serviciilor sociale în conformitate cu standardele UE. De asemenea, proiectul are un rol esențial în raport cu cerințele Cartei Sociale Europene și alte instrumente internaționale privind protecția persoanelor cu dizabilități. Prin modernizarea cadrului normativ, statul demonstrează conformitatea cu obligațiile sale internaționale și creează un sistem de servicii
--	---	--

		sociale care protejează efectiv drepturile persoanelor cu dizabilități. Respectiv, proiectul nu implică costuri bugetare suplimentare, reieșind din faptul că vizează exclusiv ajustări normative. Modificările propuse se referă la clarificări, armonizări și standardizări, care nu presupun alocări bugetare suplimentare. Responsabilitățile instituționale existente rămân nemodificate, autoritățile utilizând resursele umane, financiare și administrative deja disponibile. Astfel, proiectul nu are impact asupra bugetului (argumentare expusă și în Nota de fundamentare la proiect) contribuind totodată la consolidarea cadrului normativ, la protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități și la avansarea procesului de integrare europeană fără a genera presiuni financiare suplimentare asupra bugetului de stat.
I.P. Keystone Moldova	Modificările aduse Regulamentelor-cadru ar trebui să se orienteze spre stimularea dezvoltării și modernizarea cadrului de organizare și funcționare a serviciilor sociale destinate traiului independent și incluziunii în comunitate a persoanelor cu dizabilități. Solicitare de revizuire a proiectului prenotat astfel, încât să asigure armonizarea cu principiile moderne ale asistenței sociale și cu standardele internaționale în domeniul dizabilității, precum și să răspundă transformărilor esențiale la nivel de sistem. În acest sens, recomandăm completarea și ajustarea proiectului cu prevederi care să susțină o abordare integrată, centrată pe beneficiar, și să	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revizuite și prezentate într-o redacție nouă, prin dezvoltarea unor standarde suplimentare și ajustarea structurii acestora, ținând cont de recomandările înaintate, în vederea asigurării unei abordări integrate, centrate pe beneficiar.

	asigure intervenții eficiente, multidisciplinare și axate pe incluziunea reală a persoanelor cu dizabilități în comunitate. În cadrul mai multor servicii sociale se identifică o necesitate clară de revizuire structurală, în special cu referire la: - structura de personal, care în unele servicii nu corespunde complexității activităților și realității (de exemplu, Echipa mobilă); - rolurile și competențele specifice ale personalului, care necesită clarificări pentru asigurarea unei intervenții multidisciplinare eficiente; - procedurile de colaborare interinstituțională, care necesită explicare și standardizare pentru aplicare uniformă la nivel național; - mecanismele de acces și management de caz, care necesită actualizare în conformitate cu practicile moderne și cu standardele profesionale ale asistenței sociale. Structura standardelor minime de calitate, în forma propusă, aduce unele îmbunătățiri la nivel de formulare, totuși, ar putea beneficia de o organizare mai clară pe capitole distincte care să reflecte în mod unitar principiile generale, cadrul de organizare și funcționare, managementul serviciului și resursele umane. De asemenea, anumiți indicatori (cum ar fi „numărul total de beneficiari/numărul total de solicitanți eligibili”) nu redau în mod adecvat calitatea intervenției, fiind preponderent cantitativi și mai puțin relevanți pentru evaluarea calității. Considerăm oportună introducerea unor indicatori care să reflecte mai fidel participarea beneficiarului, eficacitatea managementului de caz, calitatea intervențiilor suport, impactul asupra autonomiei beneficiarului și contribuția la incluziunea comunitară. Pentru a facilita aplicarea și asigurarea unei implementări uniforme, ar fi recomandabil ca standardele să fie sistematizate într-o structură clară, care să includă explicit următoarele componente: 1. Principii generale; 2. Managementul de caz; 3. Managementul serviciului și resurselor umane. În vederea îmbunătățirii cadrului normativ se recomandă:	
--	---	--

	1. Revizuirea Regulamentelor serviciilor, cu abordarea aprofundată a structurii serviciilor, conținutului intervenției, responsabilităților personalului și mecanismelor de colaborare interinstituțională. 2. Clarificarea structurii Standardelor minime de calitate, prin revizuirea și sistematizarea acestora în capitole tematice coerente. 3. Introducerea unor indicatori focusați pe impactul intervenției, pe participarea beneficiarilor, pe progresul în autonomie și pe incluziunea socială. 4. Înlocuirea indicatorilor de monitorizare (care ajută la verificarea utilizării resurselor) din standarde prin indicatori de realizare, impact (care arată schimbări pe termen lung). 5. Consolidarea elementelor legate de managementul de caz, inclusiv instrumente, proceduri și termene clare, aliniate la standardele profesionale actuale.	
	1. Regulamentul cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Casă comunitară” <i>La pct. 2, cuvântul „specializat” se substituie cu textul „de îngrijire rezidențială pentru oferirea unui mediu de viață familial și adaptat nevoilor beneficiarilor, prin sprijin integrat pentru dezvoltarea autonomiei și facilitarea reintegrării sociale”, propunem textul a fi înlocuit cu textul „de sprijin pentru viață independentă și incluziune socială a persoanelor cu dizabilități”.</i> Întrucât serviciul social „Casă Comunitară” este un serviciu comunitar, recomandăm ca în definiția acestuia să nu fie utilizat termenul „rezidențial”.	Se acceptă La pct. 2, punctul 2.2.1., se expune în redacție nouă cu următorul cuprins: „2. Serviciul social „Casă comunitară” (în continuare – Serviciu) este un serviciu social de îngrijire și sprijin pentru persoanele cu dizabilități severe, instituit prin decizia prestatorilor de servicii sociale (în continuare – Prestator), stabiliți în art. 7 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale.”;
	Propunem înlocuirea termenului „dizabilitate mintală” cu termenul „dizabilitate intelectuală și psihosocială”.	Se acceptă Termenul „dizabilitate mintală” în toate cazurile, utilizate în proiect a fost înlocuit cu sintagma „dizabilitate intelectuală și psihosocială”.

	Referitor la expunerea punctului 66, în redacție nouă „Finanțarea Serviciului se efectuează conform prevederilor art. 26-28, din Legea nr. 123/2010, cu privire la serviciile sociale. Noua redacție a punctului 66, va crea dificultăți în implementare pentru prestatori de servicii, reieșind din faptul că, menirea unui Regulament este de a descrie aspectele importante, inclusiv din perspectiva mai multor tipuri de prestatori, specificați conform art. 7 din Legea cu privire la serviciile sociale nr. 123/2010. Potrivit tehnicii legislative, norma din actul normativ trebuie să fie expusă într-un limbaj clar și accesibil pentru comunitatea profesională, și nicidecum referiri la articole care reglementează finanțarea întregului sistem de servicii sociale, nu cu accent sporit pe un serviciu distinct. În acest sens, <i>propunem următorul cuprins:</i> „66. Serviciul este finanțat din: 1) bugetul de stat; 2) bugetele municipiului Chișinău și al unității teritoriale autonome Găgăuzia; 3) alte surse, conform legislației.”	Se acceptă Punctul 66 a fost expus în redacție nouă, cu următorul cuprins: „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, bugetele municipiului Chișinău și al unității teritoriale autonome Găgăuzia, mijloacelor financiare alocate de prestatorul privat, precum și din alte surse, conform legislației.” Pentru asigurarea coerenței normative, mecanismul de finanțare pentru întreg cadrulul normativ propus modificării, a fost uniformizat.
	Proiectul vizat urmează a fi consolidat cu norme, în cazul Caselor Comunitare pentru copii cu dizabilități - promovarea și asigurarea interesului superior al copilului, respectarea dreptului la educație la toate nivelele, dezvoltarea abilităților și capacităților individuale și deprinderilor de viață, petrecerea timpului liber conform intereselor și nivelului de dezvoltare, inclusiv joacă. De asemenea, în acest sens <i>se propune complimentarea personalului Serviciului cu o unitate de specialist dedicat lucrului cu copii.</i>	Se acceptă Cadrul normativ prevede că personalul angajat al Serviciului este constituit din personal specializat necesar pentru asigurarea prestării calitative a serviciilor. În funcție de categoria de beneficiari (copii/adulți), Serviciul poate coopta, după necesitate, și alți specialiști din comunitate, în conformitate cu planul individualizat de asistență al beneficiarului și cu standardele minime de calitate aplicabile.

	Se recomandă <i>ajustarea Regulamentului și proiectului Standardelor cu norme care vizează principiile din Pilonul European al Drepturilor Sociale, recomandările Consiliului UE și ale directive ale UE privind:</i> - dreptul la educație incluzivă, accesând toate nivelurile de învățământ (preșcolar, școlar, formare profesională) adaptate nevoilor și capacităților beneficiarilor; - dreptul la exprimarea opiniei, participare și împuternicire în luarea deciziilor cu privire la aspecte ale vieții de zi cu zi (de exemplu: alegerea activităților de timp liber, a meniului, a decorului camerei) în măsura în care capacitatea cognitivă a beneficiarilor o permite și nu afectează drepturile celorlalți.	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revizuite și prezentate într-o redacție nouă, prin dezvoltarea unor standarde suplimentare și ajustarea structurii acestora, ținând cont de recomandările înaintate, în vederea asigurării unei abordări integrate, centrate pe beneficiar, reieșind inclusiv din faptul că Regulamentele și Standardele minime de calitate supuse modificărilor conțin prevederi care asigură dreptul beneficiarilor la educație incluzivă, la toate nivelurile de învățământ, adaptată nevoilor și capacităților persoanelor cu dizabilități, inclusiv dreptul la exprimarea opiniei, participare și implicare în decizii privind viața de zi cu zi, în măsura capacităților individuale ale acestora.
	2. Standardele minime de calitate serviciul social „Casa Comunitară” Standardele minime de calitate – acestea urmează a fi analizate riguros din perspectiva impactului comasării mai multor elemente esențiale care vizează elemente distincte privind asigurarea calității Serviciului. La fel descrierea Standardului, rezultatul scontat și indicatorii de realizare - în cea mai mare parte nu sunt corelate între ele, precum și nu sunt corelate cu denumirea standardului propriu-zisă (a se vedea Standardul nr. 6).	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revizuite și prezentate într-o redacție nouă, prin dezvoltarea unor standarde suplimentare și ajustarea structurii acestora, ținând cont de recomandările înaintate, în vederea asigurării unei abordări integrate, centrate pe beneficiar.

	La Standardul 15: Managementul și evaluarea Serviciului, protecția drepturilor beneficiarilor și prevenirea incidentelor, unde sunt comasate elemente distincte și anume: - Managementul Serviciului, - Evaluarea Serviciului, - protecția drepturilor beneficiarilor - prevenirea și notificarea incidentelor. Descrierea Standardului „Prestatorul asigură managementul eficient al Serviciului, evaluarea periodică, soluționarea petițiilor și prevenirea incidentelor deosebite care afectează bunăstarea și siguranța beneficiarilor.” Rezultat scontat: „Serviciul funcționează transparent și eficient, drepturile beneficiarilor sunt respectate, iar incidentele și petițiile sunt gestionate corespunzător. Indicatori de realizare: - Managerul Serviciului este implicat în planificarea și utilizarea eficientă a resurselor de către Prestator. - Prestatorul aplică proceduri pentru primirea, înregistrarea și soluționarea petițiilor, asigurând informarea și protecția petiționarilor. *soluționarea petițiilor – este o normă cu titlu obligatoriu care în realitate nu întotdeauna este posibilă de soluționat. Respectiv, reformularea urmează a fi „examinarea petițiilor”.	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revizuite și prezentate într-o redacție nouă, prin dezvoltarea unor standarde suplimentare și ajustarea structurii acestora, ținând cont de recomandările înaintate, în vederea asigurării unei abordări integrate, centrate pe beneficiar.
	În multe standarde minime de calitate: unul din indicatori de realizare este formulat: „Existența procedurii ...,” or existența și necunoașterea de către personal, precum și neaplicarea în practică nu reprezintă un indicator care vizează calitatea Serviciului; domină prea mulți indicatori care vizează doar existența documentelor, nu și aplicarea acestora.	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revăzute, ținând cont de recomandările înaintate.
	Standardul 2. Accesibilitate, condiții de locuit și bază tehnico-materială este unul foarte ambițios înglobând în sine aspecte accesibilitate, condiții de locuit și aspectele legate de baza tehnico-materială. Cu toate acestea nici un indicator de realizare nu pune accent concret asigurarea accesibilității - rampe, uși, băi adaptate și altele, ci mai	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revizuite și prezentate într-o redacție nouă, prin dezvoltarea unor standarde suplimentare și ajustarea structurii acestora, ținând cont de recomandările înaintate, în

	degrabă o descriere foarte vagă, care ulterior va crea dificultăți și incertitudini la inspectarea și acreditarea Serviciului. Concomitent, semnalăm asupra faptului că aspectul de accesibilitate presupune nu doar mediul intern, dar și extern pentru crearea unui mediu sigur, accesibil și confortabil.	vederea asigurării unei abordări integrate, centrate pe beneficiar.
	Standardul 3.	
	Managementul de caz. – Cu toate că planul individualizat de asistență este esențial, indicatorii măsoară doar existența și respectarea termenului de elaborare și frecvența revizuirii, însă nu există indicatori care să măsoare calitatea PIA (ex: măsurarea nivelului de atingere a obiectivelor). Complementar, accentuăm că, managementul de caz este un instrument de lucru care se bazează pe mai multe etape (evaluare, reevaluare a necesităților, planificare, implementare, monitorizare), calitatea realizării etapelor respective influențează direct necesitățile identificate ale beneficiarului care se finalizează cu un document comprehensiv – PIA. În acest context, este imperios necesar de setat indicatori de realizare privind impactul acțiunilor întreprinse (spre exemplu - înregistrare de progrese, satisfacția beneficiarului).	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revizuite și prezentate într-o redacție nouă, prin dezvoltarea unor standarde suplimentare și ajustarea structurii acestora, ținând cont de recomandările înaintate, în vederea asigurării unei abordări integrate, centrate pe beneficiar.
	Propunem următorul cuprins al Standardului 6:	
	„Respectarea intimității și a vieții private a beneficiarului – Standardul 6: Prestatorul asigură condiții optime pentru respectarea intimității și vieții private a beneficiarului. Rezultatul scontat: Fiecare beneficiar în cadrul Serviciului se bucură de intimitate în toate aspectele vieții private. Indicatori de realizare: 1) Toți angajații Serviciului cunosc și respectă drepturile beneficiarilor privind intimitatea și viața privată. 2) Beneficiarii sunt informați, într-un limbaj accesibil în funcție de gradul său de înțelegere referitor la dreptul la intimitate și viață privată.	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revăzute, ținând cont de recomandările înaintate, inclusiv în cazul altor Servicii din proiect.

	3) Angajații Serviciului manifestă discreție în timpul activităților de îngrijire personală, de spălare și îmbrăcare și vor solicita permisiunea beneficiarului înainte de a intra în spațiul său personal, de a-i manipula obiectele sau de a-l atinge. 4) Beneficiarul dispune de spațiu personal în cadrul Serviciului, amenajat cât mai apropiat de mediul familial. La amenajarea spațiului personal se va ține cont de dorințele beneficiarului. 5) Beneficiarii pot fi plasați în Serviciu de la 4 până la maxim 6 persoane. Copii sunt cazați având vârste apropiate pentru a asigura dezvoltarea unor relații armonioase de conviețuire, comunicare și promovarea intereselor comune și altele. 6) Beneficiarii sunt plasați în odăi câte unul sau maxim doi, în dependență de autonomia, capacitatea funcțională și particularitățile specifice de comportament ale beneficiarului. 7) Beneficiarul poate primi vizitatori în mod individual, în spațiul său personal, cu respectarea programului Serviciului și a preferințelor celorlalți beneficiari.”;	
	La standardul 7	
	Propunem completarea cu următorii indicatori de realizare: „1) Fiecare beneficiar din Serviciu este în evidența medicului de familie pentru a beneficia în volum deplin de servicii medicale în baza Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală.”; 2) Beneficiarii Serviciului în funcție de necesități și starea de sănătate sunt în evidența Centrului Comunitar de Sănătate Mintală și beneficiază de serviciile acestuia, inclusiv în cadrul Serviciului. 3) Medicamentele compensate parțial, prescrise de specialiști pentru beneficiari sunt achiziționate în limita mijloacelor financiare prevăzute pentru asigurarea activității Serviciului sau din alte surse conform prevederilor legale.”;	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revăzute, ținând cont de recomandările înaintate, inclusiv în cazul altor Servicii din proiect.
	Educație și dezvoltare personală – Standardul 8	

	„49. Prestatorul sprijină și facilitează accesul beneficiarului la educație formală, non-formală și la activități de dezvoltare personală, în conformitate cu aspirațiile, nevoile și potențialul de dezvoltare al acestuia. 50. Rezultatul scontat: Beneficiarii participă activ la procesul său educațional, beneficiind de un mediu de învățare incluziv, care îi permite să-și atingă obiectivele personale și să se integreze social, după caz, să se integreze socio-economic. 51. Indicatori de realizare: 1) Prestatorul și personalul planifică și contribuie la realizarea activităților educaționale și de dezvoltare personală a beneficiarilor în cadrul Serviciului. 2) Planul individualizat de asistență prevede obiective și activități concrete privind servicii de educație formală, non-formală și de dezvoltare personală reieșind din potențialul de dezvoltare al beneficiarului. 3) Serviciul dispune de o varietate de materiale educaționale și recreative, inclusiv tehnologii asistive, care corespund nevoilor, intereselor și stilurilor de învățare ale fiecărui beneficiar. 4) Prestatorul colaborează activ cu instituțiile de învățământ, centrele de resurse și alți specialiști pentru a asigura sprijinul necesar pentru incluziunea educațională a beneficiarului (ex: asistență în clasă, materiale adaptate, tehnologii asistive, predare în cadrul serviciului). 5) Prestatorul încurajează și sprijină beneficiarul să exploreze oportunități de învățare pe tot parcursul vieții (cursuri, ateliere, formări) și să-și dezvolte noi competențe și abilități.”;	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revăzute, ținând cont de recomandările înaintate, inclusiv în cazul altor Servicii din proiect.
	Relația personalului cu beneficiarii – standardul 9	
	Prestatorul asigură un cadru de interacțiune bazat pe respect reciproc, încredere și profesionalism, în care beneficiarii sunt tratați ca parteneri egali și sunt sprijiniți să își exercite drepturile și autonomia. Rezultatul scontat: Beneficiarii Serviciului se simt în siguranță, respectați, valorizați și sprijiniți de personalul Serviciului, iar relația profesională contribuie la dezvoltarea lor personală și la bunăstarea lor emoțională. Indicatori de realizare:	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revăzute, ținând cont de recomandările înaintate, inclusiv în cazul altor Servicii din proiect.

	1) Personalul Serviciului cunoaște, respectă și promovează în mod activ drepturile beneficiarilor, acționând întotdeauna în interesul superior al acestora și evitând orice formă de discriminare. 2) Personalul Serviciului manifestă respect pentru demnitatea și intimitatea fiecărui beneficiar, aplicând practici concrete precum: solicitarea permisiunii înainte de a intra în spațiul personal, asigurarea discreției în timpul îngrijirii personale și respectarea confidențialității informațiilor. 3) Personalul comunică cu beneficiarii într-un mod clar, simplu și respectuos, utilizând metode de comunicare adaptate (limbaj verbal simplificat, pictograme, semne) pentru a se asigura că mesajele sunt înțelese, iar vocea beneficiarului este auzită. 4) Personalul cunoaște particularitățile, interesele și istoricul personal al fiecărui beneficiar, tratându-l cu înțelegere și empatie, într-un mod care ia în considerare posibilele experiențe traumatice anterioare. 5) Prestatorul se asigură că personalul deține competențe să stabilească și să mențină o relație profesională sănătoasă, bazată pe limite clare, pentru a evita formarea de atașamente disfuncționale și pentru a proteja atât beneficiarul, cât și personalul. 6) Personalul Serviciului creează un climat de siguranță emoțională, oferind suport personalizat și încurajând dezvoltarea abilităților de reziliență ale beneficiarilor.”.	
	La pct. 13, subpct. 12) cuvântul „lunar” de substituit cu cuvântul „trimestriale”.	Se acceptă La pct. 13, subpct. 12) cuvântul „<i>lunar</i>” a fost exclus din proiect.
	La pct. 27 excluderea sintagmei „unul dintre care cu studii juridice, posibil 0,5 unități”. Introducerea obligativității unui consilier cu studii juridice pe 0,5 unități reduce flexibilitatea în recrutare și îngreunează asigurarea angajării specialiștilor necesari pentru funcționarea serviciului. Începând cu anul 2020 și pînă în prezent, I.P. „Keystone Moldova” a participat la toate procedurile de achiziție publică pentru prestarea	Se acceptă

	Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru persoanele cu dizabilități, iar structura de personal contractată a fost constant.	
	În ceea ce privește Standardele minime de calitate în urma analizei comparative între Standardele minime de calitate, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 198/2019 și cele propuse în nouă redactare, constatăm că Standardele minime de calitate aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 198/2019 sunt metodologic corecte, respectă cadrul european și național și garantează protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități. Având în vedere aceste argumente, recomandăm menținerea integrală a standardelor existente, fără modificări, pentru a asigura continuitatea și conformitatea cu instrumentele internaționale și legislația națională. Și doar în cazul la două standarde propunem următoarele ajustări: Secțiunea 1— Bază tehnică și materială, punctul 5 <i>Textul actual:</i> „Prestatorul de servicii asigură posibilitatea de a fi contactat și prin alte modalități: WhatsApp, Viber, Skype, SMS.” Se propune substituirea cu: „Prestatorul de servicii asigură posibilitatea de a fi contactat și prin alte modalități: WhatsApp, Viber, SMS și alte platforme online, rețele sociale.”	Se acceptă Pe textul Standardelor au fost operate ajustări, conform propunerilor. <i>Textul actual:</i> „Prestatorul de servicii asigură posibilitatea de a fi contactat și prin alte modalități: WhatsApp, Viber, Skype, SMS.” a fost substituit cu textul: „Prestatorul de servicii asigură posibilitatea de a fi contactat și prin alte modalități: WhatsApp, Viber, SMS și alte platforme online, rețele sociale.”
	Standardul nr. 3 — Personalul Serviciului, punctul 9 (indicatorii de realizare) subpct. 1 <i>Textul actual:</i> „1) Personalul de bază al Serviciului este format din 4 consilieri ai Serviciului — persoane cu studii superioare în domeniul psihologiei sau altor științe socioumane, vorbitori de limbă română și limbă rusă; unui dintre consilieri exercită și funcția de manager al Serviciului”. Se propune substituirea cu: „1) Personalul de bază al Serviciului este format din 1 unitate managerul serviciului, care exercită și funcția de consilier dacă este necesar și 4 unități — consilieri ai Serviciului, persoane cu studii superioare în domeniul psihologiei sau altor științe socio umane.”	Se acceptă <i>Textul actual:</i> „1) Personalul de bază al Serviciului este format din 4 consilieri ai Serviciului — persoane cu studii superioare în domeniul psihologiei sau altor științe socioumane, vorbitori de limbă română și limbă rusă; unui dintre consilieri exercită și funcția de manager al Serviciului” a fost substituit cu textul: „1) Personalul de bază al Serviciului este format din 1 unitate managerul serviciului, care exercită și funcția de consilier dacă este necesar și 4 unități — consilieri ai Serviciului, persoane cu studii

		<i>superioare în domeniul psihologiei sau altor științe socio umane.”</i>
	Ajustările propuse de I.P. Keystone Moldova vizează doar clarificarea structurii personalului și actualizarea modalităților de comunicare, fără modificarea principiilor fundamentale ale serviciului. I.P. Keystone Moldova își exprimă speranța că recomandările prezentate vor fi luate în considerare, având în vedere experiența acumulată în prestarea Serviciului de asistență telefonică gratuită pentru persoanele cu dizabilități din anul 2017 până în prezent. Propunerile noastre se bazează pe practici validate, respectarea legislației muncii și standardele internaționale, pentru a asigura un serviciu funcțional, eficient și centrat pe nevoile persoanelor cu dizabilități.	Comentriu de context
SOS Autism Moldova	I. Serviciul de Asistență Personală (Hotărârea Guvernului nr. 314/2012)	
	Proiectul propus aduce modificări tehnice, însă omite aspectele fundamentale care afectează calitatea serviciului de asistență personală. În prezent, asistenții personali nu beneficiază de niciun mecanism instituțional de instruire inițială sau continuă. În Regulament este menționat că Prestatorul organizează instruirea inițială, iar Agenția de Gestionare a Serviciilor Sociale cu Specializare Înaltă - organizează instruirea continuă. Această practică a demonstrat în timp că nu este una funcțională, nici un prestator nu asigură mecanismul de instruire, această sarcină fiind lăsată pe responsabilitatea asistenților personali. Instruirile organizate de prestatori, sunt orientate doar pe proceduri administrative, fără subiecte specifice de îngrijire și suport pe diferite de dizabilitate. Drept urmare, calitatea îngrijirii oferite încalcă dreptul persoanei cu dizabilități la servicii adecvate, deoarece asistenții personali nu au oportunități de fi pregatiti în domeniu.	Se acceptă Regulamentul și Standardele minime de calitate revăzute, conțin prevederi exprese privind capacitatea personalului din serviciul „Asistență personală”.

	<i>Este necesar de introdus o prevedere în Regulament despre crearea unui mecanism clar de asigurare a formării profesionale inițiale și continue a asistenților personali pentru diferite grupuri de beneficiari ai serviciului în funcție de nevoile de îngrijire și suport.</i> <i>Acest mecanism se recomandă a fi accesibil și aplicabil pentru asistenții personali, cu implicarea diferitor prestatori servicii de instruire care au programe deja pilotate care demonstrează impact asupra autonomiei și calității vieții persoanelor cu diferite tipuri de dizabilitati (organizații non-profit, instituții de învățământ profesional tehnic și universitar) și altor furnizori calificați.</i> <i>Lipsa totală a instruirii creează riscuri pentru beneficiari și împiedică profesionalizarea acestui rol esențial.</i>	
	Multe persoane desemnate ca asistenți personali sunt membrii familiei (în special părinți), iar această formulă administrativă duce la confuzii de roluri și suprasolicitare. Deși sunt formal angajați, părinții nu sunt susținuți profesional, nu sunt tratați ca angajați ai sistemului de asistență socială, decât în situațiile în care li se cere raportare strictă pe ore și sunt supuși controalelor rigide, fără recunoașterea muncii de îngrijire în termeni reali. În acest context, considerăm că <i>în Standardele minime de calitate este oportun de menționat că asistenții personali pot avea un program de lucru flexibil, adaptat contextului familial și particularităților individuale ale persoanei cu dizabilități pentru care sunt angajați. Mecanismul actual de angajare al asistenților personali pe 8 ore de muncă zilnic, doar în timpul zilei cu program standardizat nu răspunde nevoilor individuale de îngrijire și suport de care au nevoie persoanele, în mod special dacă ne referim la persoanele cu TSA, cu dizabilități psihosociale, care de multe ori au crize în timpul nopții - perioada care nu este acoperită de serviciul Asistență personală.</i>	Se acceptă Codul muncii nr. 154/2003 reglementează totalitatea raporturilor de muncă, controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, jurisdicția muncii, precum și alte raporturi legate nemijlocit de raporturile de muncă. Astfel, timpul de muncă – respectiv timpul utilizat de salariat pentru îndeplinirea obligațiilor sale de serviciu – poate fi individualizat la solicitarea salariatului și cu acordul angajatorului, cu respectarea dispozițiilor art. 95 alin. (2) din Codul muncii, potrivit cărora durata normală a timpului de muncă nu poate depăși 40 de ore pe săptămână. Totodată, potrivit legislației muncii (art. 100¹), programul de lucru flexibil sau programul individualizat de muncă <u>este o alternativă la programul normal de muncă</u>. Angajatorul poate

		stabili programe individualizate de munca, cu acordul sau la solicitarea salariatului în cauză. Suplimentar, Hotărârea Guvernului nr. 314/2012, pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală” și a Standardelor minime de calitate, inclusiv prin ajustările propuse, conțin prevederi exprese privind implicarea în deciziile de prestare a serviciilor, începînd chiar de la elaborarea necesităților de asistență și suport formulate de către echipa multidisciplinară de specialiști, fiind un proces participativ, integrate și în Planul individual de asistență. Planul conține informația detaliată despre serviciile oferite, numărul de ore de asistență repartizate pe zi și pe săptămîină, timpul și locul oferirii serviciilor, pentru respectarea drepturilor beneficiarilor (asigurarea abordării pe drepturi) și angajaților (flexibilitatea muncii, odihna și condițiile echitabile de angajare, în conformitate cu legislația muncii).
	II. Serviciul Social „Centru de Zi pentru Persoane cu Dizabilități” (Hotărârea Guvernului nr. 569/2019)	
	1. Accesul organizațiilor non-profit la furnizarea serviciilor este neclar și limitativ Deși organizațiile neguvernamentale acreditate, precum SOS Autism Moldova, dispun de expertiză și experiență dovedită în furnizarea de servicii specializate, cadrul actual nu oferă mecanisme clare și funcționale pentru contractarea acestora cu finanțare publică. Se impune reglementarea expresă a posibilității de finanțare publică prin parteneriate transparente, echitabile și sustenabile cu sectorul non-profit.	Nu ține de obiectul de reglementare al proiectului respectiv. Modul de organizare a serviciilor sociale este reglementat de Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale.

	2. Accentul cade pe activități formale, nu pe progresul beneficiarului Evaluarea activității centrelor se face în principal prin indicatori cantitativi, cum ar fi „prezența” sau „participarea”. <i>Lipsește indicatori de impact care să reflecte progresul individual al persoanei</i> - spre exemplu, în dezvoltarea abilităților funcționale, creșterea autonomiei personale sau incluziunea socială reală. Este necesară o orientare clară către rezultate cu sens pentru beneficiar, nu doar către livrarea unor servicii standardizate.	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revizuite prin dezvoltarea unor standarde suplimentare ținând cont de recomandările înaintate.
	3. Intervenția nu este evaluată calitativ și personalizat Prevederile curente se concentrează pe aspecte administrative și de infrastructură, fără a pune accent pe eficiența și calitatea intervenției psiho-sociale. <i>Nu sunt stabilite standarde privind relația directă beneficiar - specialist, continuitatea intervenției sau revizuirea periodică a planurilor individuale.</i>	Se acceptă Pe Standarde minime de calitate au fost efectuate ajustările necesare.
	4. Participarea activă a familiei nu este operaționalizată Deși în document este menționată „implicarea familiei”, aceasta rămâne o formulare formală. <i>Nu sunt prevăzute mecanisme prin care părinții să fie implicați activ în planificarea și monitorizarea serviciilor, în luarea deciziilor privind intervenția și în feedback-ul continuu asupra progresului copilului.</i> Rolul familiei trebuie recunoscut și integrat ca partener esențial în toate etapele procesului de sprijin.	Se acceptă Pe Standarde minime de calitate au fost efectuate ajustările necesare, respectiv, la etapa evaluării necesităților de asistență ale beneficiarului în cadrul Centrului, personalul Centrului, împreună cu asistentul social comunitar și echipa multidisciplinară, efectuează evaluarea necesităților de asistență a beneficiarului, cu implicarea beneficiarului și familiei acestuia/reprezentantului legal, inclusiv, implică beneficiarul și familia acestuia/reprezentantul legal, și la etapele implementării / monitorizării planului individualizat de asistență.

	<u>Poziție SOS Autism:</u> Având în vedere observațiile detaliate prezentate mai sus, SOS Autism Moldova constată că proiectul Hotărârii de Guvern supus consultării publice <i>propune modificări preponderent tehnice, fără a aborda deficiențele structurale care afectează direct calitatea și accesibilitatea serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilitati.</i> Considerăm esențial ca aceste reglementări să reflecte realitatea beneficiarilor și să contribuie la transformarea serviciilor sociale în instrumente de incluziune efectivă, autonomie și participare în comunitate. Solicităm <i>completarea și revizuirea documentelor analizate, prin integrarea propunerilor formulate în prezentul aviz și prin instituirea unui cadru deschis de colaborare cu furnizorii non publici de servicii sociale, în special cu organizațiile neguvernamentale cu expertiză dovedită.</i> SOS Autism Moldova rămâne deschis pentru dialog și oferă disponibilitate în procesul de consultare și reformare a politicilor publice din domeniu.	Nu ține de obiectul de reglementare al proiectului respectiv. Modul de organizare a serviciilor sociale este reglementat de Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale.
	III. Serviciul Social „Echipă Mobilă”	
	I. Considerații generale Serviciul „Echipă Mobilă” reprezintă una dintre cele mai importante forme de intervenție pentru copiii și tinerii cu tulburări din spectrul autist (TSA), în special în comunitățile unde nu există servicii specializate de terapie. În forma actuală, <i>proiectul Hotărârii de Guvern nu include specificații clare privind particularitățile intervenției pentru TSA și nu reglementează includerea profesioniștilor necesari pentru această categorie de beneficiari.</i>	Se acceptă Hotărârea Guvernului nr. 722/2011 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă” și a standardelor minime de calitate, inclusiv în varianta inițială prevede că în vederea realizării competențelor funcționale ale Serviciului, managementul, din cadrul Serviciului implică și alt personal în prestarea serviciilor „Echipă mobilă”, în funcție de necesitățile identificate conform nevoilor individuale ale

	În lipsa acestor prevederi, serviciul riscă să își piardă eficiența și relevanța, iar beneficiarii - dreptul fundamental la intervenție specializată, terapie comportamentală și suport specializat pentru dezvoltarea funcțională și incluziunea socială.	beneficiarilor, prevederi ce nu au fost afectate de prezentul proiect.
	II. Personalul necesar de completat pentru lucrul cu copiii și tinerii cu autism 1. Analist comportamental (IBAO/ echivalent local) 2. Terapeut comportamental (ABA therapist /RBT/ technician IBAO// echivalent local) 3. Ergoterapeut (Terapie ocupațională) 4. Logoped/terapeut de comunicare 5. Psiholog clinician / psihopedagog	Se acceptă Hotărârea Guvernului nr. 722/2011 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă” și a standardelor minime de calitate, inclusiv în varianta inițială prevede că în vederea realizării competențelor funcționale ale Serviciului, managementul, din cadrul Serviciului implică și alt personal în prestarea serviciilor „Echipă mobilă”, în funcție de necesitățile identificate conform nevoilor individuale ale beneficiarilor, prevederi ce nu au fost afectate de prezentul proiect.
	III. Servicii obligatorii necesare de adăugat (pentru copiii și tinerii cu autism+) 1. Terapia comportamentală (ABA / ESDM / Focus) 2. Terapia ocupațională cu integrare senzorială 3. Intervenție pentru dezvoltarea abilităților funcționale (AFLS/ABLSS-R) 4. Consultanță și instruire pentru părinți	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revăzute și îmbunătățite, ținând cont de recomandările înaintate. Astfel, proiectul nou, conține inclusiv un standard nou, abordarea multidisciplinară, care prevede abordare comprehensivă a beneficiarului Serviciului, asistare multidisciplinară, în funcție de necesitățile individuale ale acestora.

	IV. Norma de intervenție și numărul de vizite 1. Creșterea flexibilă a numărului de vizite 2. Posibilitatea intervențiilor intensive 3. Revizuirea planului la fiecare 3 luni 4. Posibilitatea prestării intervențiilor în toate mediile relevante	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revăzute și îmbunătățite, ținând cont de recomandările înaintate. Astfel, proiectul nou, conține inclusiv un standard nou, Program individualizat de asistență, în care se indică concret, pe etape și condiții sprijinul necesar, și servicii personalizate conform necesităților individuale ale beneficiarului Serviciului.
	V. Participarea familiei și colaborarea Implicarea activă a părinților și colaborarea cu instituțiile educaționale și medicale, ONG din domeniu	Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revăzute, îmbunătățite și expuse în redacție nouă, ținând cont de recomandările înaintate. Astfel, proiectul conține inclusiv un standard nou „Colaborare interinstituțională”, prin care prestatorul asigură colaborarea activă cu specialiști și instituțiile relevante conform activităților indicate în PIA.
	VI. Accesul organizațiilor non-profit Necesitatea contractării ONG-urilor specializate, inclusiv SOS Autism Moldova. Adică contractarea serviciilor de la prestatorii acreditați private (Modelul UE).	Nu ține de obiectul de reglementare al proiectului respectiv. Modul de prestare a serviciilor sociale este reglementat de Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale.
UNHCR (MDACH/HCR/190 din data de 24.11.2025)	UNHCR recomanda includerea explicită a acestora pentru a asigura accesul egal la toate serviciile sociale și la drepturile aferente. Documentul prevede că <i>implementarea reformelor se va realiza fără costuri suplimentare, ceea ce ridică întrebări privind fezabilitatea, având în vedere creșterea standardelor de calitate și diversificarea serviciilor.</i>	Nu ține de obiectul de reglementare al proiectului Importanța proiectului rezidă în necesitatea stringentă de a armoniza cadrul normativ național cu standardele și principiile Uniunii Europene, în

		contextul avansării Republicii Moldova în procesul de aderare. Conform angajamentelor asumate la nivel european, statul și-a asumat modernizarea sistemului de servicii sociale, în special sub aspectul calității, accesibilității și respectării drepturilor fundamentale ale beneficiarilor. Proiectul contribuie direct la realizarea acestor obligații, fiind aliniat prevederilor Planului de Creștere Economică al UE – Pilonul 4 „Capitalul social”, Reforma 4.10, care impune actualizarea standardelor și dezvoltarea unui sistem coerent, centrat pe drepturile persoanei. Necesitatea reglementării rezultă și din analiza cadrului secundar existent, care denotă lipsa uniformității, neconcordanței conceptuale și insuficientă corelare cu principiile europene privind viața independentă, incluziunea socială, prevenirea neglijării și protecția împotriva violenței. Proiectul intervine tocmai pentru a corecta aceste deficiențe, consolidând calitatea normelor și creând premisele aplicării uniforme a serviciilor sociale în conformitate cu standardele UE. De asemenea, proiectul are un rol esențial în raport cu cerințele Cartei Sociale Europene și alte instrumente internaționale privind protecția persoanelor cu dizabilități. Prin modernizarea cadrului normativ, statul demonstrează conformitatea cu obligațiile sale internaționale și creează un sistem de servicii
--	--	--

	În ceea ce privește accesibilitatea, deși reforma face referire la principiile Uniunii Europene, <i>documentele nu include încă: norme concrete de accesibilitate (arhitecturala, informațională și de comunicare), obligații privind adaptării rezonabile, standarde privind accesibilitatea informațiilor, audituri standardizate de accesibilitate etc.</i>	sociale care protejează efectiv drepturile persoanelor cu dizabilități. Respectiv, proiectul nu implică costuri bugetare suplimentare, reieșind din faptul că vizează exclusiv ajustări normative. Modificările propuse se referă la clarificări, armonizări și standardizări, care nu presupun alocări bugetare suplimentare Responsabilitățile instituționale existente rămân nemodificate, autoritățile utilizând resursele umane, financiare și administrative deja disponibile. Astfel, proiectul nu are impact asupra bugetului (argumentare expusă și în Nota de fundamentare la proiect) contribuind totodată la consolidarea cadrului normativ, la protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități și la avansarea procesului de integrare europeană fără a genera presiuni financiare suplimentare asupra bugetului de stat. Se acceptă Standardele minime de calitate au fost revăzute, îmbunătățite și expuse ținând cont de recomandările înaintate.
--	---	--

		Suplimentar, cadrul normativ deja reglementează expres obligația asigurării accesibilității pentru persoanele cu dizabilități. Potrivit Legii nr. 60/2012 privind <i>incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități</i>, <i>Capitolul III – Accesibilitatea</i>, autoritățile publice centrale și locale, precum și agenții economici, indiferent de forma de proprietate, sunt obligați să adapteze mijloacele de transport și infrastructura aferentă necesităților persoanelor cu dizabilități. Totodată, obiectele de menire socială trebuie amenajate astfel, încât să permită accesul facil al persoanelor cu dizabilități și al persoanelor cu mobilitate redusă, cu respectarea actelor normative aplicabile. Legea notată definește, de asemenea, noțiunile de „adaptare rezonabilă” - ajustări necesare care nu impun un efort disproporționat, și „design universal”, - proiectarea mediului, produselor și serviciilor pentru a fi utilizabile de toate persoanele, fără necesitatea unor adaptări suplimentare. Rezultă că legislația națională conține deja dispoziții clare privind respectarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități.
Congresul Autorităților Locale din Moldova <i>(nr. 334 din 25.11.2025)</i>	1. <u>Considerații generale</u> Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea unor acte normative	Comentarii de context

	(privind prestarea serviciilor sociale/ pe domeniul asigurării drepturilor persoanelor cu dizabilități la trai independent și incluziune în comunitate). CALM a analizat prevederile proiectului HG în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale. Proiectului Hotărârii Guvernului este elaborat în scopul îmbunătățirii calității, eficienței și accesibilității serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilități. 2. <u>Legislația aplicabilă</u> • Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985; • Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994; • Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003; • Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006; • Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.	
	Constatări/obiecții În urma analizei proiectului Hotărârii Guvernului, CALM a remarcat importanța dezvoltării unor servicii sociale calitative pentru îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu dizabilități și evitarea excluziunii sociale a acestui grup social vulnerabil. Totodată, au fost observate mai multe reglementări contradictorii și care afectează interesele APL I:	Comentarii de context
	1. La pct. 1 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Locuință protejată”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 711/2010 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu social specializat, prestat persoanelor cu dizabilități mintale și nu un serviciu social primar. În același timp, atragem atenția, că domeniul protecției sociale este un domeniu ce ține de competența Guvernului/APC (art.4 lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017). Respectiv, obligația finanțării acestui serviciu social nu poate fi pusă în responsabilitatea APL I, făcându-se trimitere la prevederile art. 26-28 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, <i>astfel că redacția nouă a pct. 69 din Regulamentul-cadru va avea următorul cuprins „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de</i>	Se acceptă Redacția pct. 69 din Regulamentul-cadru a fost revizuită și va avea următorul cuprins: „69. Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, bugetele municipiului Chișinău și al unității teritoriale autonome Găgăuzia, mijloacelor financiare alocate de prestatorul privat, precum și din alte surse, conform legislației”.

	<i>stat, mijloacelor financiare alocate de prestatorul privat, precum și din alte surse, conform legislației”.</i>	
	În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 711/2010, numerotarea prevederilor din nouă redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Locuință protejată” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.	Se acceptă
	2. La pct. 2 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Casă comunitară”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 885/2015 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu social specializat, prestat persoanelor cu dizabilități severe și nu un serviciu social primar. În același timp, atragem atenția, că domeniul protecției sociale este un domeniu ce ține de competența Guvernului/APC (art.4 lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017). Respectiv, obligația finanțării acestui serviciu social nu poate fi pusă în responsabilitatea APL I, făcându-se trimitere la prevederile art. 26-28 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, astfel că redacția nouă a pct. 66 din Regulamentul-cadru va avea următorul cuprins „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, mijloacelor financiare alocate de prestatorul privat, precum și din alte surse, conform legislației”.	Se acceptă parțial Redacția pct. 66 din Regulamentul-cadru a fost revizuită și va avea următorul cuprins „66. Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, bugetele municipiului Chișinău și al unității teritoriale autonome Găgăuzia, mijloacelor financiare alocate de prestatorul privat, precum și din alte surse, conform legislației”.

	În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 885/2015, <i>numerotarea prevederilor din nouă redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Casă comunitară” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.</i>	Se acceptă
	<i>3. La pct. 3 din PHG, subpct. 3.4.), în Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 314/2012, numerotarea prevederilor din nouă redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social social „Asistență personală” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.</i>	Se acceptă
	<i>4. La pct. 4 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Echipă mobilă”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 722/2011 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu social specializat și nu un serviciu social primar.</i> <i>Nu este clar, de ce din pct. 2 și pct. 4 a Regulamentului-cadru sunt excluse prevederile care stabilesc, că „Serviciul social „Echipă mobilă” (în continuare – Serviciul) se instituie prin decizia consiliului raional/municipal din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, inclusiv municipiul Chișinău, Unitatea teritorială autonomă Găgăuzia și mun. Bălți”;</i> <i>că prestatori ai acestui serviciu sunt „autoritatea administrației publice locale de nivelul al doilea, inclusiv municipiul Chișinău, Unitatea</i>	Se acceptă parțial Tipologia serviciilor a fost revăzută în contextul legislației UE, astfel încât potrivit angajamentelor de aderare la UE, statul și a asumat modernizarea sistemului de servicii sociale, în special sub aspectul calității, accesibilității și respectării drepturilor fundamentale ale beneficiarilor. Proiectul contribuie direct la realizarea acestor obligații, fiind alineat prevederilor Planului de Creștere Economică al UE – Pilonul 4 „Capitalul social”, Reforma 4.10, care impune actualizarea standardelor și dezvoltarea unui sistem coerent, centrat pe drepturile persoanei. Proiectul a fost ajustat la prevederile Legii 123/2010 cu privire la serviciile sociale la Capitolul III. Organele abilitate cu prestarea serviciilor sociale.

	<i>teritorială autonomă Găgăuzia și mun. Bălți, precum și prestatorii privați care au creat Serviciul”.</i> Se creează bănuiala rezonabilă, că aceste modificări au drept scop încercarea APC de a pune responsabilitatea privind crearea și finanțarea Serviciului social „Echipă mobilă” pe umerii APL I și prestatorilor privați, modificând prevederile pct. 62 a Regulamentului-cadru, care prevăd drept surse de finanțare a serviciului „bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, bugetul mun. Bălți, bugetul central al unității teritoriale autonome Găgăuzia (Gagauz-Yeri), după caz; mijloace speciale; alte surse, conform legislației în vigoare.”, cu prevederi noi ce fac trimitere la prevederile art. 26-28 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, care prevăd drept surse de finanțare a serviciului inclusiv bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Aceste modificări se încearcă a fi promovate, în condițiile în care Guvernul/APC are potrivit legii competența în domeniul protecției sociale (art.4 lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017). În contextul celor expuse mai sus, <i>considerăm că prevederile din pct. 2 și pct. 4 a Regulamentului-cadru care au fost expuse mai sus și se intenționează excluderea acestora, urmează a fi păstrate, cu completările necesare detalierii serviciului, respectiv redacția nouă a pct. 62 din Regulamentul-cadru va avea următorul cuprins „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, precum și din alte surse, conform legislației”.</i>	Se acceptă parțial Punctul 52 din Regulamentul-cadru în variant inițială nemodificată, conține aceste prevederi, respective, proiectul dat nu operează modificări la acesta.
	În Anexa nr. 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 722/2011, <i>numerotarea prevederilor din nouă redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Echipă mobilă” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.</i>	Se acceptă
	<i>5. La pct. 5 din PHG,</i> Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Respiro”, aprobat prin Hotărârea	Se acceptă parțial Tipologia serviciilor a fost revăzută în contextul legislației UE, astfel încât potrivit angajamentelor

Guvernului nr. 413/2012 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu social specializat și nu un serviciu social primar. <i>Nu este clar, de ce din pct. 4 a Regulamentului-cadru sunt excluse prevederile care stabilesc, că „Serviciul social „Respiro” este un serviciu specializat”;</i> <i>că prestatori ai acestui serviciu sunt „agențiile teritoriale de asistență socială, prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială, structurile responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău sau din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, precum și asociațiile obștești, fundațiile, instituțiile private fără scop lucrativ, înregistrate în conformitate cu legislația, având domeniul de activitate în sfera socială”.</i> Se creează bănuiala rezonabilă, <i>că aceste modificări au drept scop încercarea APC de a pune responsabilitatea privind crearea și finanțarea Serviciului social „Respiro” pe umerii APL I și prestatorilor privați,</i> modificând prevederile pct. 52 a Regulamentului-cadru, care prevăd drept surse de finanțare a serviciului „bugetele agențiilor teritoriale de asistență socială, prin intermediul structurii teritoriale de asistență socială, structurilor responsabile de asistența socială din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia; mijloacele speciale; alte surse, conform legislației în vigoare.”, cu prevederi noi ce fac trimitere la prevederile art. 26-28 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, care prevăd drept surse de finanțare a serviciului inclusiv bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Aceste modificări se încearcă a fi promovate, în condițiile în care Guvernul/APC are potrivit legii competența în domeniul protecției sociale (art.4 lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017). În contextul celor expuse mai sus, <i>considerăm că prevederile din pct. 4 a Regulamentului-cadru care au fost expuse mai sus și se intenționează excluderea acestora, urmează a fi păstrate, respectiv redacția nouă a pct. 52 din Regulamentul-cadru va avea următorul cuprins „Finanțarea</i>	de aderare la UE, statul și a asumat modernizarea sistemului de servicii sociale, în special sub aspectul calității, accesibilității și respectării drepturilor fundamentale ale beneficiarilor. Proiectul contribuie direct la realizarea acestor obligații, fiind alineat prevederilor Planului de Creștere Economică al UE – Pilonul 4 „Capitalul social”, Reforma 4.10, care impune actualizarea standardelor și dezvoltarea unui sistem coerent, centrat pe drepturile persoanei. Se acceptă parțial
--	--

	<i>Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, precum și din alte surse, conform legislației”.</i>	Punctul 52 din Regulamentul-cadru este expus în redacție nouă și va avea următorul cuprins: „52. Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, bugetele municipiului Chișinău și al unității teritoriale autonome Găgăuzia, mijloacelor financiare alocate de prestatorul privat, precum și din alte surse, conform legislației”.
	<i>În Anexa nr. 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 413/2012, numerotarea prevederilor din nouă redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Respiro” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.</i>	Se acceptă
	6. La pct. 6 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Plasament familial pentru adulți”, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 75/2014 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu social specializat și nu un serviciu social primar. <i>Nu este clar, de ce din pct. 2 a Regulamentului-cadru sunt excluse prevederile care stabilesc, că „Serviciul social „Plasament familial pentru adulți” este un serviciu specializat”.</i> <i>Nu este clar de ce autorii modificărilor la Regulamentul-cadru nu vin cu modificări ale prevederilor pct. 68 din Regulamentul-cadru, care prevăd că „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul mijloacelor financiare alocate de prestator, precum și din alte surse, conform legislației” și care</i>	Se acceptă parțial Tipologia serviciilor a fost revăzută în contextul legislației UE, astfel încât potrivit angajamentelor de aderare la UE, statul și a asumat modernizarea sistemului de servicii sociale, în special sub aspectul calității, accesibilității și respectării drepturilor fundamentale ale beneficiarilor. Proiectul contribuie direct la realizarea acestor obligații, fiind alineat prevederilor Planului de Creștere Economică al UE – Pilonul 4 „Capitalul social”, Reforma 4.10, care impune actualizarea standardelor și dezvoltarea unui sistem coerent, centrat pe drepturile persoanei. Se acceptă parțial

	sunt în contradicție: cu prevederile pct. 69 din Regulamentul-cadru, care reglementează dreptul beneficiarului la „alocația unică la plasament de lungă durată și la alocația lunară pentru întreținere”; cu prevederile pct. 77 din Regulamentul-cadru, care la fel reglementează că „Beneficiarii serviciului primesc alocații unice și lunare pentru întreținere, conform pct. 69 din prezentul Regulament”, dar și că beneficiarii „se consideră că sînt la întreținerea deplină a statului și drepturile lor la prestații de asigurări sociale și asistență socială se realizează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare”. Observăm, că alocațiile unice și lunare pentru întreținere se plătesc din bugetul de stat, beneficiarii se consideră că sînt la întreținerea deplină a statului, dar în această privință nu există o reglementare expresă cu privire la sursa de finanțare a acestui serviciu, ceea ce creează confuzii. Respectiv, <i>pct. 68 din Regulamentul-cadru urmează a fi expus într-o nouă redacție, care ar stipula clar sursa de finanțare a Serviciului social „Plasament familial pentru adulți”: „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, precum și din alte surse, conform legislației”.</i>	La punctele vizate în propunere, nu au fost operate modificări, respectiv, rămîn în variant expusă în Regulamentul cadru.
	<i>La pct. 78 din Regulamentul-cadru, nu este clar de se exclude textul „și cele de asistență socială”, dacă responsabilitatea pentru modul de prestare a serviciilor sociale revine structurilor teritoriale de asistență socială, astfel că ar urma să se excludă textul „de asigurări sociale și cele”.</i>	Se acceptă. La textul punctului 78. Au fost operate modificări.
	<i>În Anexa nr. 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 75/2014, numerotarea prevederilor din nouă redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Plasament familial pentru adulți” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.</i>	Se acceptă
	<i>7. La pct. 7 din PHG, nu este clară modificarea propusă la pct. 17 din Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități”, aprobat prin Hotărîrea</i>	Se acceptă Punctul 7.3.8. a fost modificat.

	Guvernului nr. 569/2019 (în continuare – Regulament –cadru), care va prevedea că „Pentru examinarea eligibilității admiterii în Centru, solicitantul/reprezentantul legal depune o cerere la „structura teritorială de asistență socială în a cărei rază teritorială se află domiciliul sau reședința acesteia, după caz, la prestatori privați.”, în condițiile în care potrivit pct. 3 din Regulamentul-cadru „Centrul se instituie de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi, structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, Agenția Teritorială de Asistență Socială din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale sau de către prestatorii privați, dacă aceștia asigură cerințele acreditării pentru serviciul respectiv, în condițiile legislației”. Respectiv, reglementarea depunerii cererii pentru <i>admiterea într-un Centru de zi nu poate fi exclusiv la Structura Teritorială de Asistență Socială, dacă Centru de zi este instituit de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.</i> <i>Redacția propusă a pct. 17 din Regulamentul-cadru este în contradicție cu prevederile pct. 3 din Regulamentul-cadru, astfel că modificare propusă la pct. 17 din Regulamentul-cadru urmează a fi adusă în concordanță cu prevederile pct. 3 din Regulamentul-cadru.</i>	
	În Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 569/2019, <i>numerotarea prevederilor din nouă redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Centrul de zi pentru persoane cu dizabilități” urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.</i> În legătură cu necesitatea dezvoltării și prestării serviciilor sociale, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, nu este clar de ce APC nu colaborează cu APL I (care se află cel mai aproape de beneficiari), prin examinarea posibilității delegării competențelor în domeniul prestării serviciilor	Se acceptă Totodată, Regulamentul cadru, prevede identificarea și referirea potențialilor beneficiari către Serviciu, inclusiv implicarea asistentului social comunitar la evaluarea complexă a necesităților acestora.

	sociale către APL I, cu alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestei competențe (APL I dispunând de bugete limitate), în condițiile unui acces limitat al persoanelor cu dizabilități, în special din localitățile rurale, la serviciile sociale oferite de APC și prestatorii privați. În cazul imposibilității asigurării tuturor Standardelor minime de calitate pentru organizarea și funcționarea Centrelor de zi pentru persoane cu dizabilități, care ar complica acreditarea acestor Centre de zi, trebuie oferită o anumită flexibilitate prestatorilor (minimizând impactul birocratizării, care ar putea bloca/tergiversa asistența necesară persoanelor cu dizabilități) și facilitată prestarea acestui serviciu cât mai aproape de beneficiari. Delegarea competențelor în domeniul prestării serviciilor sociale de către APC către APL I, cu alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestei competențe, ar putea fi realizată după modelul delegării competențelor în domeniul educației, APL I alocând și gestionând spațiile/edificiile pentru Centre de zi, așa cum în prezent gestionează instituțiile publice preșcolare și extrașcolare în spațiile/edificiile proprietate a APL I.	
	8. La pct. 8 din PHG, Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului de protezare și ortopedie, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 539/2023 (în continuare – Regulament – cadru), reglementează un serviciu socio-medical specializat și nu un serviciu social primar. Pe de o parte, potrivit noii redacții a pct. 2 din Regulamentul-cadru, Serviciul de protezare și ortopedie (în continuare – Serviciu) este un serviciu socio-medical specializat, instituit de către agenția teritorială de asistență socială din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia (în continuare - Prestator al serviciului), pe de altă parte se modifică prevederile pct. 30 din Regulamentul-cadru cu prevederi noi ce fac	Se acceptă „30. Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, bugetele municipiului Chișinău și al unității teritoriale autonome Găgăuzia, mijloacelor financiare alocate de prestatorul privat, precum și din alte surse, conform legislației”.

	trimitere la prevederile art. 26-28 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, care prevăd drept sursă de finanțare a serviciului inclusiv bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi. Se creează bănuiala rezonabilă, că aceste modificări au drept scop încercarea APC de a pune responsabilitatea privind crearea și finanțarea Serviciului de protezare și ortopedie pe umerii APL I, în condițiile în care APL I nu instituie astfel de servicii, dar și ignorând faptul că Guvernul/APC are potrivit legii competența în domeniul protecției sociale (art.4 lit. c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017) și trebuie să finanțeze serviciile sociale din bugetul de stat. În contextul celor expuse mai sus, considerăm că pct. 30 din Regulamentul-cadru trebuie expus după cum urmează: „Finanțarea Serviciului se efectuează din contul bugetului de stat, precum și din alte surse, conform legislației”.	
	În Anexa nr. 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 539/2023, numerotarea prevederilor din nouă redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul de protezare și ortopedie urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.	Se acceptă
	9. În Anexa nr. 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 198/2019, numerotarea prevederilor din nouă redacție a Standardelor minime de calitate pentru Serviciul de asistență telefonică gratuită pentru persoanele cu dizabilități urmează a fi modificată și expusă similar prevederilor actuale.	Se acceptă
	10. Nu este clar de ce termenii „serviciu social specializat” și „serviciu social cu specializare înaltă” din mai multe acte normative analizate sunt înlocuiți cu alte termene, evitând încadrarea serviciilor sociale în clasificarea acestora reglementată în art.6 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale, care oferă claritate, inclusiv în legătură cu responsabilitatea tuturor subiecților din domeniul serviciilor sociale. Nu vrem să credem, că astfel de modificări au drept scop încercarea APC de a pune responsabilitatea privind crearea și finanțarea majorității serviciilor	Tipologia serviciilor a fost revăzută în contextul legislației UE, astfel încît potrivit angajamentelor de aderare la UE, statul și a asumat modernizarea sistemului de servicii sociale, în special sub aspectul calității, accesibilității și respectării drepturilor fundamentale ale beneficiarilor. Proiectul contribuie direct la realizarea acestor obligații, fiind alineat prevederilor Planului de Creștere Economică al UE – Pilonul 4 „Capitalul

	sociale pe umerii APL I și prestatorilor privați, în condițiile în care Guvernul, având potrivit legii competența în domeniul protecției sociale, nu a mers pe calea descentralizării și delegării competențelor în domeniul prestării serviciilor sociale către APL I (care se află cel mai aproape de beneficiari), cu alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestei competențe, ci a realizat reforma „Restart”, centralizând domeniul asistenței sociale, inclusiv prin crearea de noi structuri birocratice, cum ar fi ATAS-urile, cu creșterea cheltuielilor pentru aparatul administrativ, care de facto nu prestează servicii sociale beneficiarilor. <i>Astfel, considerăm, că termenii „serviciu social specializat” și „serviciu social cu specializare înaltă” din mai multe acte normative analizate urmează a fi păstrați, pentru a corespunde cu clasificarea serviciilor sociale reglementată în art.6 din Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale.</i>	social”, Reforma 4.10, care impune actualizarea standardelor și dezvoltarea unui sistem coerent, centrat pe drepturile persoanei.
	Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea unor acte normative (<i>privind prestarea serviciilor sociale/ pe domeniul asigurării drepturilor persoanelor cu dizabilități la trai independent și incluziune în comunitate</i>) <i>poate fi propus pentru aprobare, cu condiția luării în considerare a obiecțiilor expuse, identificării unor mecanisme de suport pentru persoanele cu dizabilități care se află în localitățile unde nu există Servicii sociale, co-finanțării Serviciilor sociale existente gestionate de către APL I, astfel că nici o persoană cu dizabilități să nu fie lăsată în urmă.</i>	Se acceptă.

SECRETAR DE STAT

Vasile CUȘCA